

Utbildningsförvaltningen
Avdelning för gymnasie- och vuxenutbildning
Avdelning för arbetsmarknad och integration

2018-06-04

Dnr BIN 2017-158

Bildningsnämnden

Redovisning av nämndbesök i verksamheten 2017/18

Förslag till beslut

1. Informationen noteras.

Ärende

Bildningsnämnden beslutade i december 2017, § 175, om handlingsplaner för nämndens systematiska kvalitetsarbete inom respektive verksamhet. Inom ramen för dessa handlingsplaner görs varje år ett antal nämndbesök inom bildningsnämndens olika verksamheter. Syftet med besöken är att utgöra en del av nämndens systematiska kvalitetsarbete och ge en övergripande bild av verksamheterna. Detta för att nämnden ska kunna fullgöra sin skyldighet att utveckla verksamheternas kvalitet och utveckling.

Under läsåret 2017/18 har totalt 18 besök genomförts inom bildningsnämndens verksamheter, 16 stycken inom gymnasie- och vuxenutbildning och två inom arbetsmarknad och integration. Bildningsnämnden fastställde i juni 2017, § 87, en plan för nämndbesöken läsåret 2017/18. I och med planen tydliggjordes nämndbesökens struktur hur dessa dokumenteras. Detta i syfte att tydliggöra besökens syfte, men även utgöra ett stöd för verksamheterna och politiker. Dokumentation från samtliga besök biläggs ärendet.

Bildningsnämnden föreslås notera informationen.

Beslutsunderlag:

Redovisning av nämndbesök i verksamheten läsåret 2017-18 (jun -18).docx

01 Nämndbesök GY Birgittaskolan 2017-10-18.docx

02 Nämndbesök GY Katedral 2017-10-24.docx

03 Nämndbesök GY Folkungaskolan 2017-11-07.docx

04 Nämndbesök GY ALG 2017-11-15.docx

05 Nämndbesök SÄRVUX ALG 2017-11-22.docx

06 Nämndbesök GY Berzeliuskolan 2017-11-30.docx

07 Nämndbesök GYSÄR ALG 2018-02-28.docx

08 Nämndbesök GYSÄR Berzeliuskolan 2018-03-28.docx

09 Nämndbesök VUX Birgittaskolan 2018-05-03.docx

10 Nämndbesök VUX ALG 2018-05-08.docx

11 Nämndbesök VUX Hermods 2018-05-15.docx

12 Nämndbesök VUX KUI 2018-05-17.docx

Bakgrund

Enligt skollagen ska ett systematiskt kvalitetsarbete för gymnasieskola, gymnasiesärskola samt vuxenutbildning bedrivas både på huvudmannanivå och på och skolenhetsnivå. Syftet är att säkerställa verksamhetens kvalitet och likvärdighet med utgångspunkt i skollag, läroplan och andra skolförfattningar.

I kommunens styr- och ledningssystem för Linköpings kommun framgår att kommunkoncernen ska ha en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet. Med ändamålsenlig menas att verksamheten ska vara kvalitetssäkrad och efterleva politikens ambitioner. Syftet med det systematiska kvalitetsarbetet för Avdelningen för arbetsmarknad och integration är att säkerställa och utveckla verksamheternas kvalitet.

Bildningsnämnden beslutade i december 2017, § 175, om handlingsplaner för nämndens systematiska kvalitetsarbete inom respektive verksamhet. Inom ramen för dessa handlingsplaner görs varje år ett antal nämndbesök inom bildningsnämndens olika verksamheter. Syftet med besöken är att utgöra en del av nämndens systematiska kvalitetsarbete och ge en övergripande bild av verksamheterna. Detta för att nämnden ska kunna fullgöra sin skyldighet att utveckla verksamheternas kvalitet och utveckling.

Skolinspektionen har tillsynsansvar för fristående gymnasie- och gymnasiesärskolor. En kommun med elever i en fristående skola har dock rätt till insyn. Linköpings kommun använder sin rätt till insyn genom att politiker och tjänstemän gör regelbundna besök.

Under läsåret 2017/18 har totalt 18 besök genomförts inom bildningsnämndens verksamhetsområde, 16 stycken inom gymnasie- och vuxenutbildning och två inom arbetsmarknad och integration. Bildningsnämnden fastställde i september 2017, § 111, en plan för nämndbesöken läsåret 2017/18. I och med planen tydliggjordes nämndbesökens struktur hur dessa dokumenteras. Detta i syfte att tydliggöra besökens syfte, men även utgöra ett stöd för verksamheterna och politiker. Dokumentation från samtliga besök efter nämndens beslutade plan biläggs ärendet.

Verksamheterna som besöks under läsåret är följande:

Datum	Verksamhetsområde	Verksamhet
2017-09-07	Arbetsmarknad	OSA
2017-09-14	Arbetsmarknad	Jobb- och Kunskapstorget
2017-09-20	Fristående gymnasieskola	Fria Läroverken
2017-09-17	Fristående gymnasieskola	Framtidsgymnasiet
2017-10-03	Fristående gymnasieskola	MTU

2017-10-10	Fristående gymnasieskola	Drottning Blanka
2017-10-18	Kommunal gymnasieskola	Birgittaskolan
2017-10-24	Kommunal gymnasieskola	Katedralskolan
2017-11-07	Kommunal gymnasieskola	Folkungaskolan
2017-11-15	Kommunal gymnasieskola	ALG
2017-11-22	Särskild utbildning för vuxna	ALG
2017-11-30	Kommunal gymnasieskola	Berzeliuskolan
2018-02-28	Gymnasiesärskola	ALG
2018-03-28	Gymnasiesärskola	Berzeliuskolan
2018-05-03	Vuxenutbildning	Birgittaskolan
2018-05-08	Vuxenutbildning	ALG
2018-05-15	Vuxenutbildning	Hermods
2018-05-17	Vuxenutbildning	Kompetensutvecklingsinstitutet

Redovisning av nämndbesök i verksamheten läsåret 2017/18

Gymnasieskola

Under nämndbesöken berättar skolorna att de har arbetat på flera olika sätt för att öka elevernas trygghet och studiero. Flera av skolorna har erbjudit eleverna kurser i stresshantering och studieteknik. Ett annat exempel är tydliga examinationsscheman i syfte att ge eleverna möjlighet att planera skolarbetet. Skolorna lyfter fram arbetet med att implementera ordningsreglerna i årskurs ett som viktigt och betydelsefullt för att öka elevernas trygghet och studiero.

Inom digitaliseringen har skolorna under läsåret 2017/18 fokuserat på att kompetensutveckla lärarna i Google Classroom. Vi kan se att många skolor använder Google Classroom till att samla information kring kursen så som planering och uppgifter. Eleverna upplever att Google Classroom underlättar möjligheten att strukturera och planera arbetet. Under nämndbesöken har både elever, lärare och skolledning lyft behovet av fortsatt kompetensutveckling.

I samtal med eleverna under nämndbesöken ser vi att upplevelsen av elevinflytande i undervisningens planering och genomförande skiljer sig åt mellan lärarna. Flera av skolorna uppger att skolledningen har ett värdefullt samarbete med skolans elevkår i syfte att utveckla skolan.

Alla skolorna har ett arbete med extra anpassningar och särskilt stöd för att möta alla elevers behov. På några av skolorna ser lärarna svårigheter möta alla elevers behov av extra anpassningar på grund av stora elevgrupper med många elever i behov av stöd. Eleverna upplever att lärarna är hjälpsamma och ger stöd när eleverna ber om hjälp.

Skolorna har under besöken lyft fram olika utvecklingsområden som de arbetat fokuserat med under läsåret 2017/18. Några av dessa områden har varit att stärka det pedagogiska ledarskapet i klassrummet i syfte att skapa likvärdighet

kring planering, undervisning och examinationer. Ett annat har varit kompetensutveckling inom digitalisering och arbetet med trygghet och studiero.

Fristående gymnasieskolor

Under läsåret har fyra nämndbesök genomförts på de fristående gymnasieskolorna, besök har gjorts på Drottning Blankas gymnasieskola, Fria läroverken, Framtidsgymnasiet och MTU. Drottning Blankas gymnasieskola startade inför läsåret 2017/18, ca 30 elever går på skolans tre program SA, EK och VO. Vård- och omsorgsprogrammet är inriktat på akutsjukvård. Skolan har en elevkår som tillsammans med rektor arbetar med att ta fram bland annat ordningsregler och likabehandlingsplan. Skolan arbetar aktivt med att stävja frånvaron hos eleverna genom tidiga insatser. Skolan delar lärare och andra funktioner, ex. studie- och yrkesvägledare och skolpsykolog med Framtidsgymnasiet. Eleverna lyfter att de är nöjda med att gå på en liten skola och att skolan har ett bra upplägg vad det gäller prov och inlämningar.

Gymnasiesärskola

Under läsåret har nämnden besökt båda de skolor som har gymnasiesärskola. Båda besöken visar på en verksamhet som både elever och personal är mycket nöjda med och stolta över. På Anders Ljungstedts gymnasium är man oroad över en ökad frånvaro och har inlett ett arbete med en modell i flera steg. På Berzeliusskolan lyfter man den förändrade elevgruppen och dess ökade behov av anpassade lokaler.

Särskild utbildning för vuxna (ALG)

Målsättningen med utbildningen är att vuxna med utvecklingsstörning eller förvärvad hjärnskada ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet. Studierna ska främja elevens utveckling och är inte till för att upprätthålla förmågor. Därför genomfördes förra läsåret stora förändringar i verksamheten. Många elever har haft särskild utbildning för vuxna som en daglig verksamhet och deltagit i många år. Nu finns en kurskatalog som tydliggör verksamhetspoäng per kurs och att kursen därmed har ett slut. I november 2018 hade verksamheten 41 studerande, de flesta från daglig verksamhet, tre lärare och del av arbetsmarknadskonsulent. Någon elev är på företagsplats och några på lärling. Med nya kontaktytor nås nya elever, men det tar lite tid. Det är viktigt att det är rätt målgrupp som kommer in på utbildningen.

Det finns två nivåer inom särskild utbildning för vuxna: grundläggande nivå inklusive träningskolenivå och gymnasial nivå. Verksamheten är uppbyggd kring de kurser som eleverna sökt. För- och eftermiddagspass på två timmar med en rast mitt i.

I och med att det är små grupper blir det studiero på lektionerna. Miljön är trygg med några klassrum och ett uppehållsrum. Lärarna möter de elever som kommer med taxi. Försöker få grupperna att bli bra så att de trivs ihop och fungerar. De flesta elever går en till två kurser.

Lärarna använder digitala verktyg i undervisningen (Ipads, datorer och projektor). Särvox har åtta Chromebooks och fler Ipads har köpts in. Alla elever har g-mail.

Det finns inget elevråd. Lärarna frågar eleverna vad de är intresserade av. Eleverna har inflytande i och med att det är små grupper och anpassningar görs efter vad eleverna tycker är roligt.

Elever som är frånvarande följs upp. Schemaförändringar har gjort att några elever har slutat.

Alla elever har en individuell studieplan (digitalt). Kurserna individualiseras i hög grad. Lärarna försöker sätta upp nåbara mål för eleverna, men det är svårt att förklara betyg och bedömning för eleverna. Lärarna är försiktiga med detta då det är lätt att det uppfattas kränkande för eleven om det uttrycks på fel sätt. Däremot tycker lärarna att återkopplingen om hur det går för i eleverna i studierna kan bli bättre. Betyg efterfrågas inte av eleverna. För elever som inte har svenska som modersmål försöker lärarna att anpassa undervisningen så att det blir utvecklande för eleven. Det finns många appar i ämnet svenska.

Vuxenutbildning

Totalt har fyra besök genomförts inom vuxenutbildningen under 2018-19 och ett inom särskild utbildning för vuxna.

Skolorna arbetar med trygghet och studiero på olika sätt. Hur skolorna väljer att arbeta med frågan är beroende av vilken studieform som är aktuell. Gemensamt för insatserna kopplat till trygghet och studiero är att skolorna erbjuder handledning och möjligheten till nära kontakt med lärare inom de olika kurserna som eleverna läser.

Vuxenutbildningen har lång erfarenhet av att arbeta med digitalisering då undervisningen inom skolformen ofta sker via lärplattformar av olika slag. Alla elever introduceras i lärplattformar och förväntas använda denna under studietiden. På Birgittaskolan har skolan valt att ta fram en handlingsplan för personal och elever inom digitalisering. En del i handlingsplanen är att personal erbjuds kompetensutveckling under studiedagar. Kompetensutveckling inom digitalisering för personalen är en fråga som lyfts under nämndbesök på flera av utförarna inom vuxenutbildningen som ett utvecklingsområde.

Elevinflytandet inom vuxenutbildningen skiljer gentemot gymnasieskolan. Vuxenutbildningen är i hög grad individualiserad där eleverna själva väljer studietakt och erbjuds flexibla lösningar för hur studierna bedrivs.

I relation till frågeområdet att öka måluppfyllelsen lyfter flera av utförarna av vuxenutbildningen att de intensifierat arbetet med att minska studieavbrotten. Flera skolor har utarbetat rutiner för hur de på ett systematiskt sätt arbetar med att dokumentera och följa upp studieavbrotten. Detta för att få ett underlag kring orsaker till avbrott som i sin tur kan leda till ett mer förebyggande arbete.

En generell utmaning som samtliga utförare inom vuxenutbildningen lyfter är skolformen förändrade elevgrupp. Eleverna inom vuxenutbildningen har idag ett större behov av stöd, både utifrån funktionsvariation och utifrån språk. En utmaning kommande åren för vuxenutbildningen är att möta dessa elevers behov. Det finns inom vuxenutbildningen inget krav om elevhälsa men flera av utförarna lyfter behovet av motsvarande då behovet av insatser kopplade till elevgruppen kräver andra kompetenser än som idag finns att tillgå.

När det kommer till att förbereda eleverna för vidare studier och arbetsliv beskriver skolorna olika insatser. Dessa kan utgöras av exempelvis studiebesök, praktik och studier i kombination med arbete. Studie- och yrkesvägledningen har en avgörande roll i att förbereda och informera eleverna om deras möjligheter för vidare utbildning eller arbetsliv.

I samtal med eleverna inom vuxenutbildningen lyfter flera att det finns brister i hur utbildningarna marknadsförs. De efterfrågar mer information om vuxenutbildningen men även ett enklare ansökningsförfarande. Samtidigt lyfter elever fram att de är nöjda med sin utbildning och gärna rekommenderar den till andra.

Arbetsmarknad och integration

Inom arbetsmarknad och integration har nämndbesök genomförts på Idrott & Service och på Jobb- och Kunskapstorget.

Idrott & Service

På Idrott & Service kompletterades ett längre samtal med ledningen med en rundvandring och tre korta intervjuer med deltagare från syverkstad, träverkstad och en taxichaufför.

I diskussionerna framkom att ledningsgruppen planerar att samordna verksamhetens rutiner och datasystemet med rutiner och systemet på Jobb- och kunskapstorget. Verksamheten jobbar aktivt med att avskaffa inlåsningseffekter hos deltagarna som ofta har självförtroende men låg självkänsla. Några deltagare har OSA-anställning hos Idrott & Service sedan 15 år.

Målet är att hitta ett nytt tillvägagångsätt som möjliggör att nya deltagare kan komma vidare under mindre än två år. Detta beskrevs som en stor utmaning eftersom de nya deltagarna kommer i kontakt med de som har funnits i verksamheten under längre tid. I omorganisationsarbetet läggs därför mycket fokus på förändringen av normer och värderingar på Idrott & Service.

Ledningen har även för avsikt att införa ett tillvägagångsätt som bygger på Supported employment. Därtill nämndes även verksamhetens satsning på miljövänliga lösningar kring återvinning, el-cyklar och el-bilar. Diskussionen med ledningsgruppen avslutades med önskan om ett starkare samarbete med Jobb- och kunskapstorget. Vid rundvandringen i verksamheten vara bara fåtal deltagare närvarande lokalerna som besöktes.

Jobb- och Kunskapstorget

Vid besöket på Jobb- och kunskapstorget delades diskussionen med ledningsgruppen upp i tre delar; verksamhetens förändringsarbete, samarbete med andra aktörer och deltagarnas individuella utvecklingsplaner/handlingsplaner.

Förutom ledningsgruppen intervjuade de närvarande politikerna tre arbetsmarknadskonsulenter anställda på Jobb- och kunskapstorget och en anställd från Arbetsförmedlingen som samarbetar med Jobb- och kunskapstorget inom projektet UngKomp.

Ledningsgruppen beskrev hur resultatet av genomlysningen av Jobb- och kunskapstorget ledde till omorganisationen av verksamheten. Uppstarten av arbetet i självstyrande team var planerat till den 20 september 2017. Ledningsgruppen och medarbetare har fått stöd från Psykologpartners i förberedelser av övergången till detta tillvägagångsätt. Verksamhetens huvuduppdrag har brutits ner till flera mindre uppdrag som fördelats till de nya teamen. Varje team ska bestå av 5-8 personer och ledningen räknade med 7-8 självstyrande team tillsammans med ett administrationsteam.

Samarbetet med socialförvaltningen beskrivs som mycket bristfällig. Arbetsmarknadskonsulenter uttrycker frustrationen över att för många aktörer har målet att skicka deltagarna från insats till insats istället för att lägga fokuset på det vad individerna verkligen behöver. För att förbättra samarbete med Arbetsförmedlingen planeras en workshop med ca 30 representanter från Arbetsförmedlingen och ca 30 medarbetare från Jobb- och kunskapstorget.

Ett arbete har påbörjats för att säkerställa kvalitativa och kvantitativa krav på deltagarnas individuella utvecklingsplaner/handlingsplaner.

Kommunala mål

I koalition för Linköpings övergripande mål för mandatperioden 2015-2018 anges:

En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor

En sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet

I Linköping ska fler människor nå egen försörjning

Uppföljning och utvärdering

Redovisning av nämndbesök i verksamhet sker löpande under läsåret där dokumentationen av varje besök biläggs nämnden. I juni varje år sammanfattas läsårets besök.

Utbildningsförvaltningen

Anne Hallberg

Åsa Ridne

Helena Paulsson